

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

71. ÅRGANG

28. NOVEMBER 1959

A V I N N H O L D E T :

DEN UTVALGTE - FÅR USA EN KATOLIKK SOM PRESIDENT?
- FILM - DET 2. VATIKANKONSIL - BLIKK PÅ TIDEN -
FLYKTNINGENE - ET ANSVAR - BØKER - UTENLANDSNYTT

NR
23

NESTE NUMMER UTKOMMER 19. DESEMBER 1959.

VI MINNER

om det nylig tilsendte innbetalingskort, og ber alle som ikke har betalt kontingenten for i år om å gjøre det snarest. Kr. 18,— pr. år.

På forhånd takkl

ST. OLAV'S EKSPEDISJON
Akersvn. 5, Oslo.
Postgiro nr. 159 86.

MARIKONGREGASJONEN, OSLO

RETRETT 8., 9. og 10. desember.

Tirsdag 8.: Medlemmene tar del i aftenmessen i St. Olavs kirke kl. 19.

Onsdag 9. og torsdag 10.: Andakt med foredrag i St. Josephs kapell kl. 19.30.

Leder: Pater A. Castricum.

Alle katolske damer er velkommen.

Søndag 13. desember: Felleskommunion i St. Olavs kirke under messen kl. 8.30. Patronatsfest i foreningslokalet etter andakten.

Liste lagt ut på St. Josephs Institutt. Listen inndras torsdag 10/12.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vår Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hammerfest
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikæls Kirke	} Hønefoss
St. Mikæls Prestegård	
St. Theresia kirke	} Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tromsø
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

R. I. P.

Vår inderlig kjære søster, vår gode svigerinne og snille tante

ANNA KATHARINA MAUBACH døde, styrket med Kirkens nådemidler den 14. nov. og ble begravet fra St. Paulskirken, Bergen, den 19. nov.

Bergen, Köln, Stavanger, Familien.

ADVENTKALENDERE,

kunstkalendere, julekort, nye bøker og grammofonplater i

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersvn. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Franciskushjelpens lege, dr. Margrethe Wehn, treffes etter avtale i telefon 56 60 78 onsdag kl. 18-19.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvg. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent alle hverdager kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 29. NOVEMBER, 1. søndag i advent: Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25—33. Mandag: Andreas Apost. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Frans Xaverius, bekj. Fredag: Peter Chrysol. bisk., bekj. Lørdag: Ferialdag.

SØNDAG 6. DESEMBER, 2. søndag i advent. Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Matt. 11, 2—10. Mandag: Ambrosius, bisk., bekj. Tirsdag: Maria Uplettede Unnfangelse. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Ferialdag.

SØNDAG 13. DESEMBER, 3. søndag i advent (Gaudete): Ep. Filipp. 4, 4—7. Ev. Joh. 1, 19—28. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Imbredag. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Imbredag. Lørdag: Imbredag.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSK KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille messe	Høy-messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallwards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikæls kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallwards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikæls kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gannes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 44 23 24. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Ørnulf Ranheimsæter:

DEN UTVALGTE

Ørnulf Ranheimsæter er bokkunstner og essayist, og har utgitt «Om tro og vantro» (1954) samt en del essays og artikler. Det her følgende fragment om Maria moderverdighet er hentet fra en artikkel i tidsskriftet «Kirke og Kultur» 1955.

Den eldgamle krans av Marialegender er ikke kildestoff. Likefullt er den det indirekte tegn på at der fra gammelt av har bestått et særegent forhold av ømhet, ærefrykt og tillit fra de kristnes side overfor henne som Gud på så enestående måte har løftet ut av denne verdens sammenhenger. Og hvordan skulle den folkelige fantasi avstå fra å beskjeftige seg med henne: I ni måneder var hun med selve sitt blodårenett nestet til Guds sønns legeme, det guddommelige hjerte er bygget opp i pulsslaget fra Marias, og ved hennes bryst fant han sin første næring.

Finner man at jeg her uttrykker meg eksessivt katolsk, kan jeg svare at disse setningene bare gir den anatomiske aksent til en sannhet formulert på kirkemøtet i Efesus — en sannhet som også protestantiske kristne er forpliktet på. Etter den Maria ikke mor til et menneske som Guds ånd senerehen steg ned i, — det var gnostikernes påstand. Hun er ikke mor til et slags astralvesen der menneskenaturen bare er illusjon og guddommen den eneste realitet — det er doketisme. Heller ikke er hun mor til et menneske så opphøyet over alt menneskelig at han tangerer det guddommelige, — det er arianisme. Hun er mor til en som er sann Gud og sant menneske — en guddommelig person i to naturer, og kammeret

for Guds sønns formæling med menneskeslekten var Marias liv. I dette telt var det at Ordet først «har bodd iblant oss».

I vårt svar på spørsmålet om arten av Marias moderskap avslører vi med andre ord vårt syn på Kristi natur. Og derfor er det at kirkemøtet ærer henne med det fryktinggydende navn Theotokos, gudfødtersken, Guds mor, og byr oss å oppfatte dette — ikke som et poetisk epitet, men som uttrykk for et reelt saksforhold. Implisitt rummer dette ene ord hele inkarnasjonens mysterium, og man må være ubehjelpelig døv om man ikke skakes av hva det innebærer.

Så døve er vi. For oss er jo de store kamper om Kristi natur bare en hop antikverte spissfindigheter av noen kverulante tåkefyrster som diskuterte dogmer istedenfor å ta seg noe positivt til. Og da kan heller ikke Maria virkelig interessere oss. Men i samme nu det kristologiske problem virkelig blir et *problem* — og det gjør det såsnart inkarnasjonen virkelig engasjerer vår tanke — i samme nu stiger også hun inn i interessefeltet. Den som vil nærme seg krybben, slipper ikke utenom Maria.

Så lenge Guds sønn lever i vår menneskenatur, og det gjør han til tidenes ende, så lenge er Maria hans mor. Så sant og så lenge Kristus er Menneskesønnen, så lenge knytter en sønns følelse ham til en jordisk kvinne, og det er som om vi i den skjebne som forbinder dem og adskiller dem, møter moderskapets problem i dets essens.

Enhver mors eksistens rummer som sitt kors at det samme barn som er blitt til ved henne, det er ikke til for henne. Det står under et annet kall, det har sitt eget mål, forbi henne og over henne. Den despotiske mor søker å etablere seg som dette mål, med en vold som ligner kjærlighet stiller hun sig i enden av alle barnets veier. Den sanne mors prøvelse består i å tre tilbake. Hennes heroisme ligger i den serie av ofre hvormed hun aksepterer den lov som river hennes barn fra henne. I Marias kasus får dette moderskapets kors en særegen absolutthet, for det som i hennes tilfelle legger avstand mellom ham og henne — det er i eminent forstand Faderens vilje: «Visste I ikke at jeg måtte være i min fars hus?» «Kvinne, hva har jeg med dig å gjøre?» Det offer som kreves av henne ligger da heri: med helt hjerte å si ja til det offer som ventes av hennes sønn. Således møter hele hennes moderskap i den bokstaveligste forstand sitt kors ved Korset. Der hun står på sin sønns rettersted, blir hennes forhold både til Kristi lidelse og død av en art som samtidig forener henne med oss og isolerer henne fra oss. Hun er skapning som vi alle, og som skapning ser hun i sønnens smerte den pris hennes og vår frelse har kostet, og hans død er i enhver forstand løsesummen også for henne. Og dette forbinder Maria med oss. Men hun er også mor, og derigjennom har hun del i sin sønns lidelser, — for ingen kan spidde sønnen uten å gjennembore moren. Og i denne erfaring er Maria ensom.

Det blir således hennes privilegium, utilgjengelig for noe annet menneske, å kjenne sønnens frelsende smerte renne gjennom sig som et sverd. Gamle Simeon spådde ikke forgjeves. Hun delaktiggjøres i den gjennom en mysteriøs samtidighet som skiller henne ut fra alt levende, — for hvem andre har stått i en mors medlidenforhold til Guds lidelse? Men

FÅR USA EN

nettopp derved at hun aksepterer sverdet, har hun gitt sig hen i ofret — hennes medlidelse lukker henne ikke til, den åpner henne. Med et siste og avgjørende «fiat» overgir hun den del i ham som enda var levnet henne etter tolvåringens avstandskapende ord i templet og det strenge utbrudd av bryllupsgjesten i Kana. I en bestemt forstand rummer Kristi offer en mors offer i sig, hun kommuniserer med hans sår gjennom såret i sin sjel, og så langt alt fryser til og stanser opp i en mor som ser sin sønn dø, så langt har hun fått smake Kristi død. Således får hennes forhold både til ofret, pinen og døden en indre dimensjon som vårt forhold til de samme ting ikke kan rumme. På Golgata står hun ensom, som en sønneløs mor blant kondolanter.

Man skal ikke ha overveid disse relasjoner lenge før man innser den ubrytelige nødvendighet i at den kristne meditasjon stundom flytter blikket fra smerthenes mann ned mot de syv sverd i Marias bryst, og at den kirkelige kunst forlengst har stilt en Mater Dolorosa ved korsets fot. Hva annet var vel å gjøre? Hvem skulle demme opp for en erkjennelse som har sin rot i åpenbaringsens sentrum og i menneskesinnets dyreste erfaringer?

Mere og mere går det opp for en at bare når man tar inn over sig Marias moderskaps smertefulle mysterium i hele dets dybde; først når man fullt ut har grepet at Han er Menneskesønn, fordi han er hennes sønn, først da stråler også Marias gledefulle mysterier opp i deres fulle glans: — englenes ærbødige hilsen, Elisabeths utbrudd og Marias egen lovsang. Det er som om de smertelige og de triumferende episoder i hennes liv låner nøkkelen til hverandre, og noen av våre dypeste instinkter ånder ut i bekreftelse når vi så av Kirken lærer, at har Gud skilt henne ut fra oss i lidelsen, har han også sondret henne ut i herligheten. Selv har han lært oss å hedre vår far og vår mor. Skulle han så sette sig utenfor sine egne bud ved på ekstraordinær måte å gi sin mor del i sin skam og fornedrelse, uten også å krone henne i sin oppreisning? Skulle Gud bruke sin mor som et blott redskap? I Maria moderskaps triumf, slik Kirkens læremyndighet utlegger den, erfarer vi altså noe annet, og intet kommer den kristne sensibilitet inderligere i møte: Heller ikke i dette tilfelle trenger Gud holde sin skapning nede for å vise sin herlighet. Han har ved en forutkommende akt av sin miskunn også kledt henne i sin seier. Kirkens dogmatiske formuleringer er bare en eksplisitt utmyntning av Marias sær-verdighet. Den gjør klart for oss hva de innebærer, «de store ting Gud har handlet mot henne», hva det dypere sett vil si å være «full av nåde», «velsignet blant kvinner», hva som er arten og konsekvensene til legeme og sjel av hennes særegne privilegium. Marias *sjelelige* opphøyelse beskriver den da i dogmet om den usmittede unnfangelse, læren om at Maria ved en tilregnelser på forhånd av Kristi fortjenester fødtes utenfor synden. Og Marias *legemlige* triumf beskriver den i det nylig definerte opptagelsesdogmet, læren om at Guds mor for sin skyldfrihet ikke har smakt den legemets forråtnelse som er syndens lønn, men allerede nu med det legeme som var inkarnasjonens redskap tar del i den salighet vi først helt ut skal smake i kjødets oppstandelse. Og begge kommer til den katolske bevissthet, ikke som maktbud, men som bekreftelse.

Neste år - 1960 - er valgår i USA. Dwight D. Eisenhower trer da tilbake etter å ha vært president i to perioder siden 1953. I USA er forberedelsene til valgkampen forlengst i full gang, og begge partier er i ferd med å finsikte sine mulige kandidater. En av de mer sannsynlige er den bare 42-årige demokraten advokat John F. Kennedy. Men — Kennedy er katolikk. Det er ikke så lenge siden det var et avgjørende handicap for en president-kandidat. Gjelder det fremdeles? Denne artikkelen bygger på hva ledende amerikanske blader som «TIME» og «LOOK» har å si om den ting.

En av de mest grunnfestede fordommer i amerikansk politikk står for fall: At en må være protestant for å bli valgt til statens høyeste embeder. Når Eisenhower — republikanernes uovervinnelige motstykke til demokratenes populære *Franklin D. Roosevelt* — neste år trer tilbake, er der gode sjanser for at valg vinden blir demokratisk. Da er det mulig at demokratene stiller opp en katolsk presidentkandidat, og gjør de ikke det, så er det ihvertfall overveiende sannsynlig at de tar sikte på en katolsk vise-president. Det er et fremmedartet, og for oss i og for seg lite smakelig trekk dette, at en politikers religion skal spille noen viktig rolle. Men det er tradisjon i USA. Og det er — eller var til nylig — så pass solid forankret i velgernes mentalitet at politikerne gjorde best i å ta hensyn til det.

Religion og politikk

Opprinnelsen til dette er selvfølgelig innvandringens mange problemer og spenninger. Det tok tid før heksegryten USA greide å få blandet de svært forskjellige folkeslagene som befolket den nye verden, og det er først i våre dager at utjevningen blir virkelighet. Bortsett fra negrene, som alltid har vært forfordelt og er det fremdeles, var det innvandrerne fra de katolske landene som kom til å sitte nederst ved bordet: Irer, polakker, italienere. De engelsktalende betraktet seg som de «egentlige» amerikanerne og tok de beste stykkene av kaken — de andre måtte stort sett gå veien om slummen inn i det amerikanske samfunnet. Både sosialt, politisk og religiøst ble de stemplet som annenklassens amerikanere.

Men dette er forlengst fortid. Flid og dyktighet har bragt de katolske innvandrerne, eller rettere sagt: deres barn og barnebarn, frem til full likeverdighet i USA. Og en av de siste fordommer som faller er uviljen mot deres religion. Idag sitter katolikker i høyt fortjente stillinger i det amerikanske embetsverket, i høyesterett, i diplomatiet, som guvernører og som senatorer.

Ennå har USA imidlertid aldri hatt noen katolikk som president eller vise-president. Det eneste tidligere forsøket i den retning endte med et knusende nederlag: I 1928 nominerte demokratene guvernøren

KATOLIKK SOM PRESIDENT?

i New York City, *Alfred E. Smith*, som kandidat til presidentvalget. Smith var en god administrator og godt likt. Men han var irer og katolikk. Og han ble nominert på det uheldigst tenkelige tidspunkt. Ikke bare ble hans tro brukt som et våpen mot ham med en hensynsløshet som forferder en moderne mentalitet: Motstandernes presse fremstilte ham bl. a. kne-lende i skriftemål for en «skummel» italiensk prelat, med teksten: «*And he asks the American people to elect him President!*» («Og denne mann ber det amerikanske folk om å velge ham til sin president!») Men Alfred Smith ble også offer for spenningen mellom by og land, de protestantiske farmernes hat til det katolske storby-proletariatet, og for forbuds-fanatismen, som da løp storm og seiret over anti-forbudsmannen Smith.

En myte oppstår og dør

Demokratene glemte aldri det sviende nederlaget, og la til å begynne med hovedvekten på den uvilje Alfred Smiths religion hadde vakt. Slik ble denne myten til: En katolsk presidentkandidat har ikke en fair sjanse i amerikansk politikk. Senere analyser har imidlertid forandret litt på dette dystre bildet. Det viste seg ved nærmere undersøkelse at en hvilken som helst kandidat på demokratenes program i 1928 ville ha tapt, og tapt grundig, overfor den republikanske valgvingen det året. Katolisismen hadde med andre ord forholdsvis lite å gjøre med det.

Allikevel har fordømmen hengt seigt i, ivrig stimulert av de amerikanske protestanters sterke anti-katolske følelser og stigende engstelse over den katolske kirkes sterke fremgang i tall og innflytelse. Vel er jo USA overveiende protestantisk, men de protestantiske samfunn er en broget og splittet flokk på flere hundre forskjellige sekter, mens den katolske kirke, som omfatter hver femte amerikaner og hver tredje «kirkekristen», er langt det største og sterkeste enkelte kirkesamfunn i USA.

En av de ting som ikke desto mindre har gitt denne myten ulivssåret, er de moderne metoder for meningsmåling — Gallupinstituttets og andre. De viser nemlig politikerne i klare tall, at den yngre generasjon i USA her tenker vesentlig annerledes enn sine fedre og bestefedre. De unge gir i det store og hele, og stadig mer, en god dag i politikernes religion forutsatt at de er dyktige og tillitvekkende. Selv i Sydstatene, som nettopp er demokratenes gamle festning, og som er sterkt preget av gammelt hat til katolikker (samt til negre og jøder — kf. Ku Klux Klan), er det tydelig at uviljen mot katolske kandidater vakler ettertrykkelig. Ja — meningsmålingene de siste årene, frem mot partikongressene før presidentvalget neste år, synes å vise at det i visse sammenhenger kan være en direkte fordel å stille opp katolske kandidater. Demokratene har her gått foran, nå som før, men republikanerne har også fått fart på seg, og søker å holde følge. De har ikke råd til å la demokratene gå av med hele den store katolske velgermassen.

Hva sier katolikkene selv?

Det er der nå forresten slett ikke noen truende fare for. Amerikanske katolikker er nemlig på sin side slett ikke beredt til å stemme på katolikker bare fordi de er trosfeller. Også de ser sine folk an, og fordeler sine stemmer på de to partiers kandidater. Enda sitter der også så meget igjen i katolikkene av skrekken fra kampanjen mot Alfred Smith, at de ofte snarere rynker på nesen over katolske kandidater, og helst ser at de kommer i bakgrunnen. De synes det er for tidlig å skyve dem frem, og de frykter — særlig når det gjelder presidentvalget — at et nytt nederlag igjen ville bli tillagt trosbekjennelsen, og kanskje sette USA ti-tyve år tilbake hva religiøs toleranse i det politiske livet angår.

Det første kraftige varselet om at tidene og mentaliteten har skiftet, fikk de på demokratenes partikongress i 1956, hvor den unge katolske senatoren fra Massachusetts, *John F. Kennedy*, seilte opp som en av de sterkeste kandidatene til vise-presidentembedet under Adlai Stevenson. Som kjent vant Eisenhower dette valget overlegent — annet var ikke

John F. Kennedy i aksjon.

å vente. Men Kennedy har tiden for seg, hva Eisenhower slett ikke og Stevenson knapt har, og han har siden bygget ut sin stilling og popularitet i en grad som har fått politikerne til å sette mer enn ett kryss i almanakken. Og såpass sannsynlige er hans sjanser til neste år å gå forbi sine konkurrenter, at folk som ennå vil gjøre alt for å bruke hans religion mot ham, forlengst har fått fart på seg. Det har haglet med spørsmål over den arme mann om hva han ville gjøre dersom han ble valgt, — spørsmål som søker å antyde at en katolikk i statens høyeste embede ville være en trusel mot selve det amerikanske demokrati. Her har imidlertid de ivrige propagandistene gjort en nedstemmende erfaring: Hetsen biter ikke lenger, den er for grov. Gjennomsnittsammerikaneren har sett for meget til sine katolske medborgere både som mennesker og som embetsmenn til å kunne forestille seg at denne advokaten og humanisten fra Boston, sønn av en millionær og ambassadør, er ute for å gjøre Det Hvite Hus til etslags underbruk av Vatikanet.

Kennedy under kryssild

John Kennedy har forresten selv, med et tålmodt som forbauser, gitt rolige svar på de tildels hysteriske og nærgående spørsmål han er blitt utsatt for. Det har ikke falt i alle hans trosfellers smak. Jesuittenes ansette tidsskrift «America» bemerket for en tid siden noe syrlig at Mr. Kennedy burde ha holdt seg for god til å la seg krysseksaminere om ting som i seg selv er en uforskammet siktelse, og som man ikke ville drømme om å spørre en annen amerikansk politiker om. Men i amerikansk politikk og offentlighet er jo «keep smiling» en grunnlov, og John Kennedy har iherdig smilt og trykket hender gjennom de 50 stater. Alle sine fiender får han nok ikke bukt med, og de finnes ikke bare i den mer fanatiske del av den amerikanske protestantisme. Også endel liberalere er ute etter ham fordi han er katolikk: «Katolikkjakt er liberalernes surrogat for jødehat,» sier *Peter Viereck* treffende i sin bok «Shame and Glory of the Intellectuals».

Blant de viktigste spørsmål som er blitt stilt Kennedy er disse: Vil han gå inn for å sende en amerikansk ambassadør til Vatikanet, og for statsstøtte til de religiøse friskolene? Som kjent utnevnte allerede president Truman (som er baptist) i sin tid en ambassadør (general Mark Clark, selv presbyterianer) til Vatikanet, men måtte la saken falle på grunn av protestantenes ramaskrik. Kennedy har for sin del erklært at han ikke ville foreta noen utnevning i strid med opinionen, dersom han ble valgt. Skolespørsmålet kunne han rolig henvise til den rette avgjørende instans: Høyesteretts fortolkning av den amerikanske grunnlov, som tillater ulike former for indirekte støtte.

Luthersk toleranse?

I det hele tatt har Kennedy's rolige holdning og klare, logiske svar på de insinuerende spørsmål han har fått, gjort det tydelig hvorfor en katolikk i alt vesentlig ville te seg nøyaktig som enhver annen i det amerikanske president-embede, under grunnlovens bokstav og ånd og under parlamentarisk ansvar. Snarere kom han vel kanskje til å føre et noe

mindre personlig styre enn en ikke-katolikk, nettopp fordi han ville måtte ta i betraktning de sterke fordommer enkelte amerikanske protestanter fremdeles huser mot katolske embetsmenn.

Men fordommene dør hurtig, det fremgår ikke bare av Mr. Gallup's tall. Det fremgår blant annet også av en uttalelse fra den ledende lutherske kirkeleder i USA, det lutherske verdensforbunds president, biskop dr. *Franklin Clark Fry*. På et protestantisk møte i New Orleans i år ble han spurt «fra salen» om han kunne tenke seg å sende en katolikk til Det Hvite Hus med sin stemme. Dr. Fry svarte at han måtte vite *hvem* det dreide seg om. Han fikk da valget mellom en navngitt protestantisk republikaner og en navngitt katolsk demokrat. «I dette særlige tilfelle,» svarte dr. Fry, «ville jeg ikke være i tvil. Som demokrat ville jeg stemme for katolikken.»

Det er et svar som sier litt om både protestantenes og katolikkenes fremskritt i toleranse i USA under den siste menneskealder. Det er ikke utenkelig at dette fremskritt kommer senatoren John F. Kennedy til gode når amerikanerne i det kommende år velger seg en ny president.

JULEHEFTET

«Kimer I Klokker»

ER UTKOMMET

INNHOOLD:

JULEN 1959

Dikt av Peter Magnus.

PRESEPIO'EN. JULEKRYBBENS HISTORIE

Av Domenico Aiello.

DEN HELLIGE JOMFRU OG ENLENE

Ved Eva Dithmer-Vanberg.

EXALTAVIT HUMILES: ROSENKRANSUNDERET I POMPEI

Av Alf Høgh.

NATTEN TIL DEN 24. NOVEMBER

Av Hallvard Rieber-Mohn.

BESØK I WIESKIRKEN — DEN BERØMTE VALFARTSKIRKE

I OBER-BAYERN

Av Julie Maria Sopp-Colbjørnsen.

EN VALFART TIL CISTERCIENSERKLOSTERET I LYSE

Av Erik Gustavsen.

EN NORSK BILLEDHUGGER FOR 900 ÅR SIDEN

Av John Frey.

MIN BESTE JUL. — EN SJØMANNSPRESTS ERINDRINGER

Ved E. D.-V.

Omslagsbilde i flere farver etter Alessa Baldovinetti: «Madonna», Louvre-museet, Paris.

Trykt på kunsttrykkpapir. Pris kr. 3,—.

ST. OLAVS FORLAG, Akersvn. 5, Oslo.

Underholdningsaften

til inntekt for

ST. HALLVARDS VILLA, Sylling

søndag 29. november kl. 20 i Foreningslokalet,

Akersveien 5, Oslo.

KABARET - LYNAUKSJON - M. M.

Alle er velkommen!

OSLO KATOLSKE UNGDOMSLAG

Utenfor
allfarveien

DET ANNET VATIKAN- KONSIL APNES I 1962

Kardinal Tardini holder pressekonferanse

DU ER KLIPPENI

Under stort oppbud av autoriteter — fire medlemmer av regjeringen, og en rekke biskoper og kardinaler — hadde Philippe Agostinis film *Tu es Petrus* nylig verdenspremiere i Paris. Agostini er kjent som en av fransk films mesterfotografer, i samarbeid med iscenesettere som Carné og Bresson. *Tu es Petrus* har fått tekst av forfatteren og kirkehistorikeren Daniel-Rops, og resultatet ser ut til å ha krav på all vår interesse. Det dreier seg om en dokumentarfilm som vil gi en et innblikk i Kirkens, og mer spesielt pavedømmets, vesen; den spiller bevisst på de sterke kontrastene mellom de første menneskefiskere ved Galilea sjø og praktutfoldelsen i San Pietro — der er praktfulle opptak fra Pius XII's begravelse og fra Johannes XXIII's kroning; den er ikke redd for å påstå, og ser ut til med iallfall noe hell å kunne vise, hvordan det er den ene og samme realitet som skjuler seg bak de skiftende former. Mon ikke denne filmen kunne finne et publikum også i Norge?

AFRIKA I SORT OG HVITT

Afrika er fremdeles, for gjennomsnittsnordmannen, et land stort sett befolket av ville dyr og negre på steinalderstadiet. Denne oppfatningen gjenspeiles også i de filmene vi skaffer oss derfra; i dokumentarfilmene fra Afrika er løven fremdeles hovedaktøren. Sigurd Evensmo var inne på dette emnet i en filmkronikk i radio forleden, og han etterlyste med noen bitterhet filmer som gjennom å vise dagens Afrika lar oss ane fremtidens. Han ville sikkert også si: Som lar oss forstå våre forpliktelser overfor det sorte kontinent.

La oss minne filmimportørene — og Evensmo — om at det finnes et par slike filmer, og som både teknisk og kunstnerisk sett er av høy standard:

Treichville (eller *Moi, un Noir*) heter en film laget av den franske etnologen Jean Rouch. Den er tatt opp i en forstad til Abidjan (Elfenbenskysten) og behandler i halvdokumentarisk stil livsforholdene for en gruppe sorte fra det indre, som er kommet ned til kysten for å søke lykken, og fort blir absorbert i et monstruøst underproletariat. Filmen virker så meget sterkere som den samtidig er i stand til å gi oss del i virkelige, levende enkeltindividers skjebne. Den har fått en fransk filmpris — Prix Delluc.

Og på festivalen i Venezia dukket Sør-Afrika frem, Sør-Afrika filmet av en outsider, amerikaneren Lionel Rogosin. Hans film, *Come back, Africa*, behandler et lignende tema som «*Treichville*» — zuluens fortvilede kamp for tilværelsen i rasediskrimineringens Johannesburg, hvor Rogosin under opptakene måtte skjule sitt virkelige forehavende overfor myndighetene. «En stor film og en forferdelig anklage, — uten store ord, men ubarmhjertig,» skriver en fransk kritiker.

Kriton.

Utmerkelse

Generalmagisteren for Dominikanerordenen, pater Michael Browne, har på innstilling fra ordenens franske provinsialkapitel nylig utnevnt pater M. G. Vanneufville, Oslo, til *Praedicator generalis*, en tittel som i prekebrødrenes orden fra gammelt av utdeles som anerkjennelse for varig og fortjenstfull apostolisk virksomhet.

Planene for det kirkemøtet som pave Johannes så overraskende bebudet i sin tale til kardinalene i januar i år, begynner nå å ta form. I en to timers pressekonferanse forleden ga Vatikanets statssekretær, kardinal Tardini, verdenspressen et første innblikk i forberedelsene til det. Mer enn tre hundre presse-, film- og TV-folk var til stede — også korrespondenter fra de kommunistiske land, som representantene for TASS og Isvestija.

— Konsilet vil ikke kunne finne sted før tidligst om tre år, erklærte kardinalen innledningsvis. Forberedelsene må gjennom flere faser: Først sendes det ut spørreskjemaer til alle jordens biskoper, angående hvilke saker som bør behandles. Så skal svarene gjennomarbeides, og dernest blir det nedsatt en rekke kommisjoner som umiddelbart skal forberede forhandlingene; en regner med at det må opprettes omkring femten slike kommisjoner. Så endelig kan kirkemøtet finne sted. Det skulle da kunne bli av relativt kort varighet, ettersom de sakene som skal behandles allerede er grundig forberedt av kommisjonene, som vil stå i stadig forbindelse med biskopene. På de 2700 spørreskjemaene som er sendt ut, er det allerede kommet 1600 svar, og kardinalen minnet om at til Vatikankonsilet i 1869—70, der det kom inn 224 svar, brukte den forberedende kommisjonen ett år på å bearbeide dem. Det vil altså måtte gå atskillig fortere frem denne gang!

— Hvem kommer til å delta i konsilet?

— Alle residerende biskoper, kardinalene, abbedene for alle uavhengige klostre, overhodene for de store religiøse ordener. Titularbiskopene vil likeledes bli innbudt. Hver biskop kan bringe med seg en teolog for konsultasjon, men disse får ikke stemmerett.

— Det har vært spørsmål om ikke-katolikkers deltagelse i konsilet?

— Innbydelsene blir bare sendt til de biskoper som lever i fred og enhet med den Apostoliske Stol. Konsilets umiddelbare formål er å løse noen av de problemer av dogmatisk og disiplinær art, som er aktuelle innen den katolske kirke. — Men samtidig, mente kardinalen, vil konsilet kunne bety en mektig spore til arbeidet for de kristnes enhet, ved å vise så mange hundre biskoper fra alle verdens kanter broderlig forsamlet omkring Peters stol. Og, la kardinalen til, om det ikke blir sendt ut innbydelser til andre kirkesamfunn, vil alle de kirkeledere som ønsker å være til stede som observatører, bli hilst hjertelig velkommen, og de vil fritt kunne følge med i kirkemøtets arbeid. Kirken har ingenting å skjule!

— Hvilke fullmakter har et slikt konsil?

Kardinal Tardini utbredte seg lenge om dette punkt, for å understreke at den pavelige autoritet og ufeilbarhet ikke opphever biskopenes. Et alminnelig kirkemøte innehar alle fullmakter, det kan fatte bindende beslutninger i trossaker; faktisk går paven aldri utenom biskopene når han proklamerer en tros-

BLIKK på TIDEN

SENT — MEN GODT

■ I de siste årene har der vært ført en endeløs og tilsynelatende temmelig ufruktbar diskusjon både i kirkelige og akademiske kretser om hvorvidt man bør få en luthersk studentprest ved Universitetet i Oslo. Nå er det vel i norske kristnes felles-interesse — bortsett fra de konfesjonelle skillelinjer — at vårt universitetsmiljø ikke avkristnes ytterligere, og at både kristent livssyn og kristen sjelesorg er «institusjonelt» til stede — hver dag og praktisk tilgjengelig — i studentenes liv.

Men se — så enkel artet ikke saken seg i det splittelsens og borgerkrigens miljø som heter det norske kristenfolket. Saken har vært trenert og mistenkeliggjort i flere år, den er blitt dradd inn i brytningene mellom de to kristelige studentorganisasjoner — den pietistiske og den kirkelige — og den er gang på gang lagt *ad acta* som gjenstand for «håp» og «ønskverdige», men uten praktiske tiltak.

Angår nå dette overhodet oss katolikker? I en viss vesentlig grad: Ja. Vi får se i øynene at slik som situasjonen nå engang er herhjemme, er Statskirkens defensiv i vårt undervisningsvesen og intellektuelle liv overhodet også et tilbaketog for kristendommens sak som helhet betraktet. Og den saken er også vår sak. Den katolske kirke har ellers internasjonale erfaringer omkring det problemet det her gjelder. Under regimer av en ganske anderledes hatsk anti-kirkelig karakter enn noe vi hittil har sett i Norge har den ofte måttet bygge opp sine universitetsmisjoner ubedt og gjennom store offer. Oppskriften er enkel: Man tager en utvilsomt skikket yngre geistlig, et

sannhet *ex cathedra*, men konsulterer dem først. Likeledes har konsilet utøvende og dømmende makt, dets beslutninger blir uten videre gjeldende kirkerett.

Kardinalen ga først det vesentlige av disse opplysningene i et langt foredrag, men lot så journalistene slippe til med sine spørsmål. Han visste imidlertid å unngå å kjede sitt publikum, strødde om seg med anekdoter og skjelske utbrudd som stadig fikk latteren til å runge og beseiret selv de mest antiklerikale blant de tilstedeværende. På spørsmålet om hvilket sprog som ville bli benyttet, forklarte kardinalen at alene latinen var egnet til bruk ved diskusjoner av så presise spørsmål som dem det her kunne dreie seg om, og en simultanoversettelse til flere sprog, som i FN, trodde han ikke kunne gjennomføres. Dessuten, sa han, hadde latinen den fordel at debattene nødvendigvis ville bli kortere på den måten Her gjorde han en pause og la til: «Selvfølgelig kortere, fordi latin er et så konsist sprog!»

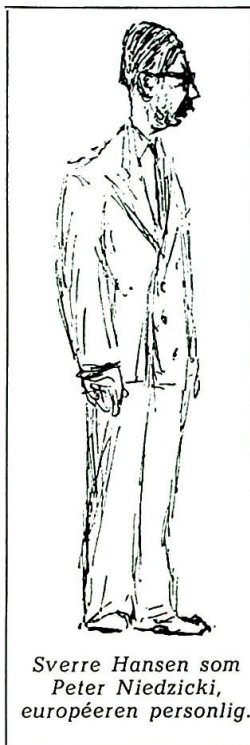
Det kommende kirkemøte vil bli holdt i Roma og få navnet det annet Vatikankonsil. Dermed, fastslår kardinalen, ønsker man å markere at det ikke dreier seg om en fortsettelse av det første Vatikankonsilet, som under inntrykket av den fransk-tyske krig ble skyndsomt oppløst i 1870, men aldri er blitt formelt lukket. Det som gjensto på dagsordenen er i mellomtiden tildels blitt løst ad disiplinær vei, og det nye Vatikankonsil kommer til å bli åpnet med en helt ny dagsorden.

leiet lokale i Universitetets umiddelbare nærhet, en liten, men offervillig «celle» kristne studenter, og så — *begynner man!* Ett år senere er studentpresten uunnværlig. Nok ett år senere er han et halvoffisielt trekk i Universitetets liv. Ennå ett år — og han er institusjon.

Først livet — så institusjonen. Den tafatte diskusjonen om studentpresten i Oslo syntes å ha lammet tiltaket i starten, ved tvertom å pukke på institusjonen foran livet. Det virket klosset og det var ufruktbart. De skadelidende, eftersom årene gikk, var ikke bare de overbeviste kristne studenter — et fåtall. Det var studentene som helhet — selvom det ennå gjenstår i praksis å overbevise flertallet av dem om at det faktisk forholder seg slik.

Nylig har de lutherske biskopene skåret gjennom diskusjonen og omsider utnevnt en studentprest — residerende kapellan Alex Johnson. Det turde være en investering som bringer renter.

DE USKYLDIGES SØVN?

Sverre Hansen som Peter Niedzicki, européeren personlig.

■ «Du må ikke sove!» ropte Arnulf Øverland manende til sine samtidige i mellomkrigstiden. Men de sov, de fleste av dem: Diktaturet trampet nok så uhindret på menneskeverdet bare en dagsreise borte. Så kom våre egne erfaringer om hva det vil si å være under jernhelen. Men det er altså idag 15 år siden, og nå sover vi igjen — godt og grundig.

Forleden lørdag var vi i Oslo Nye Teater og så et fremragende «Du må ikke sove»-stykket: polakken Roman Brandstaetter's drama «Å tie». Det er en rystende sann og intens skildring av hva det egentlig er som foregår med menneskesinnet under et moderne tyranni — igår i Hitler-Tyskland, idag bak jernteppet, i Gomulka's Polen. Vi har vært innom helvetet selv i fem år. Men idag er det nesten glemt, og enhver er jo seg selv nærmest, ikke sant? Dessverre er vi oss selv bare så altfor nær. Vi var bare femti-seksti tilskuere i teatersalongen, og skuespillerne smilte litt vemodig overrasket til oss da vi femti-seksti både takt-

klappet og trampet av anerkjennelse for hva de hadde vist oss. Deres kolleger på «Edderkoppen» og «Chat Noir» hadde sikkert utsolgt hus.

KOSTBAR BESPARELSE

■ Når dette skrives er den såkalte «Havnås-saken» ennå ikke avgjort ved domstolene, men vel når dette leses. Uansett utfallet er det etter vår mening beklagelig at den overhodet kom så langt som til et rettslig oppgjør. De fleste vil huske hovedtrekkene fra avisene: Havnås er en mønsterleir som gjennom flere år er opparbeidet og finpusset av de sivilarbeidere som av samvittighetsgrunner er fritatt for militærtjeneste. Denne leiren vil Forsvaret overta som raketbase, og gi en annen leir til sivilarbeiderne. Sivilarbeiderne på sin side protesterer på det skarpeste.

Det kan vi godt forstå. Vi anser det for et fremskritt i retts-sikkerhet og humanitet at militærnektene hos oss har fått en skikkelig definert status som mange andre frie land kunne misunne oss. Vesentlig for denne status er det, at ungdommer

som etter alvorlig (ikke nødvendigvis religiøs) selvprøving kommer til at det er imot deres samvittighet overhodet å bidra til krigsførsel, bør få bytte militærtjenesten med samfunns-gagnlig arbeidstjeneste. Det er heller ikke noe å si på at idealismen koster litt, i form av en noe lengre tjeneste.

Men — og her er det Havnås-saken kommer inn: Man må da også respektere sivilarbeidernes rett til ikke å bidra — hverken direkte eller indirekte — til krigsberedskapen. Hvis frukten av deres arbeide direkte nyttiggjøres som militært anlegg, synes denne forutsetningen brutt. Tar vi ikke feil, så sparer Staten et millionbeløp på å overtta Havnås. Det er allikevel en forretning som forekommer oss for kostbar.

ØST FOR SUEZ

■ Rasefordommer er illesett i Norge — vi skjærer tenner over briter, franskmenn og amerikanere i så måte. Det er en billig harme — vi er stort sett spart for de praktiske problemer. Det er forresten ikke sagt at vår egen behandling av same-minoriteten i Nord-Norge tåler en altfor grundig sammenligning med for eksempel svensk same-politikk. En og annen ytring fra norske sjøfolk eller en og annen artikkel fra norske emigranter bosatt i USA, Syd-Afrika eller Kenya kan tyde på at vi hva andre raser og nestekjærligheten angår er like lite preparert mot arvesynden som andre hvite folk.

En liten stikkprøve fikk vi i avisene forleden. Tre halvfulle norske sjøfolk kastet en persisk gatehandler overbord — «for moro skyld» i havnen i Abadan. Nå viste saken seg etterhvert — ved nærmere opplysninger — å være mindre ondsinnet enn antatt. Men perseren druknet og etterlot seg en familie. Og de tre dagene da norsk presse ennå måtte anta at våre landsmenn med *overlegg* hadde gått inn for å ta livet av denne perseren, gjaldt overskriftene bare én ting: Det barbariske Persia, med skitne fengsler, dårlig fangekost og dødsstraff. I skrikene om hvor meget man måtte rimeligst betale for å ta

livet av en perser, og hva vel vår sendemann i Teheran kunne foreta seg for å trøste «våre gutter», husker vi ikke skyggen av en beklagelse eller forferdelse over råskapen i det de hadde gjort. Det skulle bare vært den omvendte situasjon: Tre fulle persere som kastet en nordmann ut i drukningsdøden! Ser De overskriftene og kommentarene for Dem?

Det ble overlatt til én enkelt innsender å reagere med en smule menneskelighet på selve sakens kjerne. Under titelen «Bare en perser» og over signaturen E. Ro. bragte «Dagbladet» (9. november) ett ord i rette tid:

«Ifølge avismeldingene befant arrestantene seg uvel i fengselet som rimelig kan være; det ble opplyst at der var jord-golv og kostholdet var visst heller ikke på høyde med skips-kosten. — Perseren og hans skjebne var det ingen som beklaget, ei heller hans etterlatte.

De norske myndigheter har gjennom vår diplomatiske representant i Persia formulert et tilbud på kr. 30 000,00 til de etterlatte og håper — ifølge avisene — for denne sum å kunne kjøpe sjømennene fri. For enken og barna er det åpenbart bedre å motta en kontant erstatning for familieforsørgeren enn å ha tilfredsstillende av å vite at de skyldige blir straffet etter persisk rett. Kampen for tilværelsen er hard på de kanter, og våre myndigheter har utvilsomt et brukbart utgangspunkt for forhandlinger når de kan vifte med tusenlappene. Likevel er det kanskje en og annen som ved nærmere ettertanke føler at disse pengene uten noen som helst betingelse burde utbetales de etterlatte som en markering av at det offisielle norske synet på verdien av en perser ikke er identisk med de tre sjømenns syn. Så fikk man etterpå å ta opp forhandlinger med de persiske myndigheter og håpe på det beste.

Juridisk foreligger det neppe forsettlig drap. Likevel har den offentlige anklageren lagt ned påstand om dødsdom. Det høres hardt ut, men man kan ikke annet enn forstå denne reaksjonen hvis man forsøker å se saken med en persers øyne. Det som skjedde osi formelig av respektløshet og nedvurdering av perseren fordi han var perser, noe som må virke dypt sårende på hans landsmenn.»

Åjo — også vi vet forskjell på Kong Salomo og Jørgen Hattemaker. Dessverre.

Frater Candidus.

FOREDRAG PR. LYDBÅND

I disse dager tar St. Olavs Forbund opp en ny gren av sin virksomhet med et tiltak som forhåpentlig vil møte positiv interesse blant katolikker. Det har lenge vært et utbredt ønske blant de katolikker som er bosatt utover landet å få del i de foredrag som har vært holdt og som i fremtiden vil bli holdt i Dominikanernes Katolske Forum. Etter anmodning og i samarbeide med Dominikanerne starter St. Olavs Forbund i høst et «Lydånd- og filmkontor». Det er meningen at dette kontor skal formidle ikke bare størsteparten av de tidligere og fremtidige foredrag i Katolsk Forum, men også andre foredrag og begivenheter av aktuell interesse. Dersom tiltaket slår an, vil Forbundet dessuten etterhvert gå til innkjøp av filmstrips fra utlandet, og formidle disse med tilhørende foredrag, innspilt på lydbånd.

Foredragene kan leies av alle som har interesse av å høre dem. Spesielt vil de egne seg for mindre grupper, studiesirkler, «åpent-hus»-aftener og mindre foreningsmøter.

Skriv til St. Olavs Forbund, Lydbåndsentralen,
Urtegangen 29,
O S L O

etter fortegnelsen over de foredrag som foreligger, og betingelsene for utlån. Der er, foruten utlån, også mulighet for å få kjøpt kopier.

For frimerkesamlere

Mange filatelister går inn for å samle frimerker med religiøse motiver. Det er så mange av dem at de har dannet egne grupper og foreninger.

Disse foreningene er samlet i en internasjonal «St. Gabrielsforening». Nå i disse dager er det dannet en skandinavisk forening med hovedsete i København. Den norske representanten er Odd Graham, Nordterrassen 7, Jar, som tar imot innmeldinger og svarer på spørsmål. Arskontingenten for voksne er kr. 12,—, for juniorer inntil 18 år kr. 8,—. Alle medlemmer får tilsendt det tyske medlemsbladet GABRIEL med opplysninger om bytteforbindelser, nye frimerker og poststempler med religiøse motiver, religiøse frimerkeutstillinger osv. Vi er interessert i å få så mange katolske frimerkesamlere som mulig med i denne foreningen, som heter SKANDINAVISK ST. GABRIELS-UNION.

AJMP

Bøker inngått til redaksjonen:

Eivind S. Engelstad: Storgårder i Østfold. — Aschehoug.
Leonora Christina: Jammers Minde. Cappelens Nordiske Bibliotek. J. W. Cappelens Forlag.
Bjørn Christiansen: Attitudes towards Foreign Affairs as a Function of Personality. Institute for Social Research. Universitetsforlaget, Oslo.

Endel bokanmeldelser

må på grunn av plassmangel stå over til julenummeret.

FLYKTNINGENE - ET ANSVAR

Av en samtale med Katolsk Flyktningehjelp

Flyktningene! Har vi ennå noe til overs for dem? Det ser sånn ut. På få uker har det norske folk skranglet sammen tolv millioner kroner, for å gjøre sitt til at flyktningeleirene kan tømmes i løpet av det kommende år.

Her i Norge har vi etter krigen tatt imot ca. 3 000 flyktninger, hvorav ca. 1 600 ungarere. Av alle disse har et flertall vært katolikker, og har dermed hatt krav på spesiell bevakning fra sine norske trosfellers side. I 1952 ble da Katolsk Flyktningehjelp opprettet. Det er en institusjon som ikke har gjort meget vesen av seg, men som ikke desto mindre kanskje er det mest bemerkelsesverdige katolske tiltak i Norge fra de senere år. Og når vi ser at kontoret for en gangs skyld oppgir anonymiteten ved å sende ut en mangfoldiggjort årsberetning for siste arbeidsår, er det bare rimelig at «St. Olav» benytter anledningen til å veksle noen ord med den daglige leder ved kontoret, Katolsk Flyktningehjelps generalsekretær, fru Ragna Rosati.

— Som det også fremgår av vår beretning, sier fru Rosati, — faller vårt arbeid stort sett i fire deler: Der er for det første den rent åndelige bistand som ydes flyktningene. Dernest må de hjelpes til å finne seg til rette her i landet. For dem som ikke gjør det, kan vi bistå dem når de forsøker å emigrere. Og endelig kan det være tilfelle da vi må hjelpe til med å skaffe folk inn i landet.

Den åndelige bistand faller selvfølgelig først og fremst på flyktningepresten, pastor Harald Taxt, som imidlertid samtidig er sogneprest i Porsgrunn. Et par utenlandske prester har også vært i landet på kortere besøk — en for å besøke ukrainere og jugoslaver, en annen for å besøke ungarerne. De polsktalende flyktningene kan henvises til de polske prestene her i landet. For ungarerne har det forøvrig vært holdt månedlige messer og sammenkomster; på juletrefest i Oslo ifjor møtte det tre hundre ungarere.

— Betyr ikke møtet med det norske, ikke-katolske miljø en veldig påkjenning for de fleste av de katolske flyktningene?

— Det er selvfølgelig en del som allerede før de kom til landet, knapt praktiserte sin religion, — de kommer jo som regel heller ikke fra slike forhold som har gjort det lett. For slike betyr selvfølgelig ofte møtet med det protestantiske eller rettere indifferente miljøet her hjemme, dødsstøtet. Men også for andre kan det være vanskelig nok å holde kontakten med Kirken vedlike. Ofte blir de jo plasert meget langt fra kirke og trosfeller. Det bidrar også til at de fortsatt føler seg hjemløse.

— Med andre ord, deres religion øker deres tilpasningsvanskeligheter?

— Ja, sikkert. Men når det gjelder nettopp tilpasningen, er også Flyktningehjelpen i den lykkelige situasjon at den kan hjelpe på andre måter og til dels meget effektivt. Og i det siste året er våre muligheter blitt meget utvidet. Hittil var vår hjelp vesentlig basert på midler innsamlet blant norske katolikker, foruten hva den katolske hjelpeorganisasjonen NCWC kunne yde. Siden oktober ifjor har vi fått stillet til rådighet en anselig sum fra United States Escape Program (USEP). Dette tar sikte på to ting: For det første, hjelp til flyktningefamilier til bosetting og installasjon i et varig arbeid. For det annet et spesialprogram for studenter og lærlinger, som vi på

denne måten kan yde et ikke ubetydelig tilskudd hver måned.

— De nevner hjelp til bosetting og installasjon. Men er ikke det noe som alle flyktninger automatisk får, i og med at de blir bevilget immigrasjon til Norge?

— Jo, det stemmer nok. Men det viser seg i en rekke tilfelle at flyktningen ikke med en gang er kommet på sin rette hylle; det kan selvfølgelig være hans feil, han har liten evne til å tilpasse seg kanskje, men i andre tilfelle kompromitteres integreringen i det norske samfunn allerede i starten, gjennom utplasseringer som meget snart viser seg ikke å være tilfredsstillende. Her kan nå hjelpen fra USEP tre støttende til. Siden ifjor høst har vi fått godkjent og til dels satt ut i livet ca. 50 såkalte integrasjonsprosjekter — det vil si større eller mindre bidrag som hjelp til å skifte oppholdssted, bli opplært i nytt yrke, og så videre. Og vi arbeider under høytrykk, med stadig nye tilfelle.

Jeg kan nevne et par eksempler, så skjønner De hva jeg mener.

En familie ble etter ankomsten til Norge plasert på et meget ensomt sted, hvor hustruen snart var sammenbruddet nær, og hvor mannen fikk arbeid i et fag som han hverken hadde kvalifikasjoner eller interesse for. Mot råd fra alle ansvarlige instanser brøt han opp med sin familie og reiste inn til Oslo, hvor han slo seg igjennom som han best kunne, under meget vanskelige forhold. Fruen ble alvorlig syk, barna måtte plaseres hos andre. Hva det var blitt av familien om vi ikke gjennom USEP hadde kunnet tre til, er ikke godt å si; familien har nå fått leilighet, og USEP har kunnet betale møbler og ikke minst utstyr så mannen igjen kan utøve sitt egentlige yrke.

Et annet tilfelle: En ung gutt kommer inn fra en mindre by, forøvrig med meget dårlig skussmål fra foresatte og kamerater. I Oslo var det ikke store hjelpen han kunne få gjennom de ordinære kanaler. Takket være USEP kunne vi hjelpe også der: Skaffe ham en utdanning og derigjennom et arbeid som han var skikket for. Og det viser seg at det var alt som skulle til, for at han ble til et annet menneske.

— De nevnte også immigrasjon og emigrasjon?

— Ja, det blir også et ledd i vårt arbeid: Det hender at vi kan være hjelpelige med å få inn i landet slektninger av flyktninger som allerede er her. Andre, som ikke finner seg til rette her, ønsker å emigrere. Men her er mulighetene, iallfall for oversjøisk emigrasjon, nokså små for tiden, så flyktningene bør ikke gjøre seg falske forhåpninger.

Såvidt fru Rosati. La oss da bare legge til, at i tillegg til det arbeid som hun og hennes stab utfører, under lite tilfredsstillende materielle forhold, på Flyktningehjelpens kontor, kommer styrets store og uegennyttige innsats. Styret står i nær kontakt med det daglige arbeid. For tiden består det foruten formannen, pastor Taxt, av fru Brita P a u s og disponent Odd B a r r a .

*

Og så til slutt vil vi for egen regning komme med et par betraktninger:

Det er et faktum at praktisk talt alt det som blir bevilget eller innsamlet til flyktningearbeidet her i Norge, går ut av landet, til vårt arbeid blant flyktningene i andre land. Imidlertid er det jo også et faktum at et ikke ubetydelig antall av de flyktninger vi har i Norge, ennå ikke på noen måte kan sies å være tilpasset, integrert i det norske samfunn. Psykiateren dr. Eitinger påpekte for en tid siden den urovekkende høye prosent av nevrotiske tilstander og ren sinnssykdom blant våre såkalte integrerte flyktninger, en prosent som langt oversteg det vi nor-

malt måtte vente i en slik befolkningsgruppe. Til det såkalte etterarbeide, nemlig med å rette på opplagte feilplaseringer, tre støttende til når sykdom eller andre komplikasjoner kommer til, har Det Norske Flyktningeråd praktisk talt ingen midler. Det forutsettes at når flyktningen en gang er utplisert, skal de lokale myndigheter og hjelpeinstitusjoner ta hånd om resten. Hva vår egen Flyktningehjelp kan berette, faller imidlertid alt for godt i tråd med dr. Eitingers konstateringer, såvel som med hva man selv fra tid til annen ser og hører, og bestyrker en i ens mistanke om at dette umulig kan være tilstrekkelig. Vår norske velferdsstat er ikke beregnet på de ekstraordinære tilfelle. Som det også pekes på i ovennevnte beretning, kan f. eks. ikke alltid en arbeidsløshetstrygd eller en syketrygd strekke til for en flyktning som ikke har hverken de materielle eller de psykiske ressurser en nordmann normalt har for å kunne klare seg i en vanskelig situasjon. Her må ikke arbeidskameraters og «folks» misunnelse stille seg hindrende i veien for at flyktningene får all den hjelp de trenger. Det er ikke ofte, i dagens Norge, at en menneskeskjebne avhenger av noen kroner. Men ikke sjelden er det så når det gjelder flyktningene, og da må det ikke stå på oss.

Flyktningåret har allerede oppvist strålende materielle resultater. Bare det nå kunne bety at folk også reflekterer litt mer over hvilken overbærenhet, hvilken tålmodighet vi skylder folk som er blitt rykket opp med roten fra alt sitt, lar flyktningen få føle at han er v e l k o m m e n , kort sagt, at han har funnet et nytt h j e m !

BØKER

BIBEL OG ARKEOLOGI

André Parrot: *Syndfloden og Noahs ark*, 70 s.

André Parrot: *Babels tårn*, 67 s.

Begge på Forlaget Land og Kirke, Oslo 1959.

Disse to små bøker danner ledd i serien «Bibel og Arkeologi» som med forlagets ord «tar sikte på å gi en fullstendig oversikt over det arbeid arkeologene har utført i de siste hundre år, og som har kastet nytt lys over historie og kultur i Bibelens land». Bortsett fra fullstendigheten, som vel ikke burde vært garantert i bøker av så beskjedent format, må hensikten sies å være oppnådd. Forfatteren er en arkeolog med teologiske interesser og journalistiske anlegg og han har nesten en menneskealders erfaringer fra utgravninger i Midt-Østen. I kommende bøker i serien vil han ta for seg «Ninive og Det gamle Testamente» og «Golgata og den hellige gravs kirke».

Bibelens beretning om syndfloden og om Babels tårn blir samholdt med de mesopotanske kileskrifts-dokumenters beretninger, som bortsett fra deres polyteistiske utlegninger i alt vesentlig bekrefter det vi finner i første Mosebok. Han trekker derefter frem tallrike detaljer fra de arkeologiske utgravninger som på en slående måte belyser meningen med detaljer i Mosebokens skildring, som tidligere har forekommet tilfeldige eller legendariske. En kort gjennomgåelse — tildels ledsaget av fotografier av de illustrasjoner beretningene har fått ned gjennom kunstens historie, forhøyer bøkens interesse.

Det er når forfatteren beveger seg utenfor sitt fagområde inn på den bibelske tekstkritikk og på den teologiske fortolkning av syndfloden og av Babels tårn at en må ta visse forbehold. Han gjentar kritikkøst en teori,

som ble formulert mot slutten av forrige århundre, om at beretningen om syndfloden først ble skrevet ned i det 8. og tildels i det 6. århundre før Kristus, og at beretningen om Babels tårn ble nedskrevet i løpet av det 9. eller 8. århundre. De argumenter denne antagelse bygget på er siden til dels blitt gjendrevet og det gis idag større muligheter enn tidligere for å regne med at de muntlige tradisjoner bortsett fra uvesentlige interpolasjoner, ble skrevet ned av Moses selv.

Bøkene er oversatt til et godt og klart norsk av Hallvard Rieber-Mohn og Erik Gunnes.

Edvard Vogt.

BIBELENS LAND

Samuel Terrien: *Bibelens land*. Tiden Norsk Forlag. Oslo 1959.

Det er en storartet historiebok Tidens Forlag her utgir. Det er en bibelhistorie i karter og bilder og med en enkel tekst, beregnet på ganske alminnelige mennesker uten noen forkunnskaper hverken i bibel eller i historie. Så mange mennesker — og ikke minst katolikker — er ukjente med Det Gamle Testaments verden; her har de en sjanse til en enkel og lettfattelig innføring i den. Den viser hvor «det utvalgte folk» trådte sine barnesko, gjennom de glimtene den gir av patriarkenes dagligliv og vandringer; så viser den hva utvandringen fra Egypt og erobringen av Palestina kan ha vært — alt sammen illustrert av praktfulle karter og fotografier. Bibelens beretninger blir satt på plass i historien, slik som det er berettiget å gjøre det — undertiden kanskje litt vel håndfast, men det er nødvendig å forenkle. Kongetiden, det babyloniske fangenskap og hjemkomsten derfra passerer revy; en helsides illustrasjon viser hvorledes Salomos tempel kan ha sett ut, — men det blekner i forhold til den prakt de store erobrerkongene i øst kunne utfolde.

Tiglat-Pileser III, den assyriske kongen som erobret Israel.
(Ill. fra boken.)

Annen del av boken behandler det Nye Testamente på samme måte, forklarer den romerske okkupasjonen av Palestina, de forskjellige religiøse partiene i Israel. Selve beretningen om Jesu liv og død kan ikke bli annet enn overfladisk på så få sider, men så skal der også være plass til Paulus' misjonsvirksomhet. Noen korte forklaringer om arkeologiens verk i Palestina og om Palestina idag avslutter verket.

Det egentlige budskapet i Bibelen skal en likevel ikke vente å finne i denne boken, noen religiøs nerve eier den ikke; men som hjelpebok i det hellige lands geografi og det utvalgte folks historie må den kunne være til stor nytte. Den koster ikke mer enn en roman, og ikke minst skulle skoleungdommen kunne ha stor glede av den.

E. G.

Moder Cosmasia er død

En tallrik sørgeskare — 9 prester, den avdødes med-søstre og representanter for andre søsterkongregasjoner, samt mange takknemlige venner, ledsaget Moder Cosmasia, Elisabethsøstrenes tidligere provinsialpriorinne, til graven på Gamlebyens kirkegård forrige onsdag. Requiem-messen var blitt feiret i St. Hallvard kirke ved pater Albert Castricum O.F.M. assistert av pater Gustav de Paepe S.M. og pater Arno Gerritsma O.F.M.

I sin preken gikk pater Castricum ut fra evangeliet som blir lest opp på den hellige Elisabeths festdag. Elisabeth var jo Moder Cosmasias ideal, og det var nettopp hennes festdag som skulle feires dagen etter.

Himmelriket ligner en «skatt i åkeren», en «perle» som er så kostbar at en er villig til å prisgi alt for å få den i eie. Med «himmelriket» mener vi først og fremst himmelriket inne i oss, Guds barnekår, Guds kjærlighet synlig i mennesket. Som hennes åndelige mor den hellige Elisabeth, oppdaget søster Cosmasia allerede som ung pike denne kostbare skatt og var villig til å ofre alt, til å overgi seg selv fullstendig til Guds kjærlighet.

Hun trådte inn i St. Elisabethsøstrenes kongregasjon da hun var 23 år gammel og arbeidet trofast i den i 65 år. Hun hadde funnet skatten i åkeren, var blitt grepet av Guds kjærlighet. Dette forklarer hennes overskudd. Den som virkelig er blitt grepet, blir nødt til å bære denne kjærlighet ut til andre. I 64 år arbeidet hun i Skandinavia for de syke og eldre med en rørende hengivenhet. I 11 år i København, deretter i 53 år i Norge. Først var hun i ambulans pleie. Deretter var det hennes spesielle kall å være moder for søstrene. Hun var priorinne i Trondheim, bygget hospitalet i Tromsø og var deretter provinsialpriorinne i Oslo i 14 år. De siste år tilbrakte hun i Urtegaten blant takknemlige medsøstre, pasienter og gode venner innen St. Hallvard menighet. Hun døde nokså hastig, men vel forberedt, søndag den 15. november.

På slutten av sin tale opfordret pateren alle til å be for henne og til å takke Gud for de mennesker blant oss som fører tankene opp mot Ham, fordi de gjenspeiler Guds kjærlighet. Moder Cosmasia var en av dem.

Hun hvile i fred.

C.

UTLANDET

NYE KARDINALER

For annen gang har Johannes XXIII hevet antallet av kardinaler. Tradisjonelt var tallet 70, nylig ble det hevet til 75. Siden er flere kardinaler døde. I konsistorium den 14. desember utnevner imidlertid paven åtte nye kardinaler, hvilket bringer det samlede antall opp i 79. Av disse kommer hele 31 til å være beskjefteget ved den katolske kirkes sentraladministrasjon — den pavelige kurie. En regner med at det blant annet er sine medarbeidere ved det kommende konsil paven nå utpeker. Dette gjelder først og fremst tre prelater som for øyeblikket innehar viktige poster i diplomatiet: Nuntiene i Paris, Bonn og Bern. Andre utnevnelser kan snarere ha karakteren av en høy utmerkelse for utviste tjenester.

Paven har fortsatt den internasjonalisering av kardinalkollegiet som Pius XII begynte i 1946. Men mens det den gang gjaldt å gi en hel rekke residerende biskoper del i kardinalverdigheiten, betyr de siste utnevnelserne et nytt skritt på veien til en internasjonalisering av kurien. Av de 31 kurie kardinalene er 8 ikke-italienere.

De nye kardinalene er følgende:

Mgr. M a r e l l a , nuntius i Paris siden 1953, hvor han etterfulgte den nåværende pave. Utnevnelserne betyr at han nå forlater Paris for å innta en plass i den romerske kurie. Han er 64 år gammel.

Mgr. Gustavo T e s t a , som Mgr. Marella, er italiener, siden 1953 nuntius i Bern. 73 år.

Mgr. Aloysius M u e n c h , amerikaner, nuntius i Bonn siden 1951. 60 år.

Mgr. Albert M e y e r , erkebiskop av Chicago. 56 år.

Pater Arcadio L a r r a o n a , spanier, sekretær ved den pavelige kongregasjon for ordensvesenet. 62 år.

Mgr. Francesco M o r a n o , sekretær ved Signatura Apostolica — en av de pavelige domstoler. Italiener, 82 år.

Mgr. William H e a r d , medlem av Rota'en — en annen av de pavelige domstoler. Mgr. Heard er skotte, men har virket i Roma størstedelen av sitt liv; er nå 73 år.

Pater Augustin B e a , tysk jesuitt, var rektor for det pavelige Bibelinstitutt i Roma 1930—1949. Han var Pius XII's skriftefar. Pater Bea er 82 år.

VATIKANET

Kardinal Tedeschini død.

Kardinal Federico Tedeschini er død i Roma, 86 år gammel. Han var nuntius i Madrid 1921—36 og sto i den senere tid som sjef for en av den pavelige kuries institusjoner. Dertil var han kardinal-protector for omkring femti religiøse kongregasjoner.

Lederskifte.

Kardinal Tisserant, som i mange år har ledet den pavelige kongregasjon for den orientalske kirkes anliggender, har nå trukket seg tilbake fra dette verv. Han etterfølges av kardinal Cicognani.

President Eisenhower i pavelig audiens.

Pave Johannes XXIII vil motta president Eisenhower søndag 6. desember. Presidentens pressesekretær har erklært at besøket vil få en privat karakter.

Den neste amerikanske president som hittil har vært i audiens hos en regjerende pave er president Wilson. Han avla besøk hos Benedikt XV i januar 1919.

President Eisenhower ble mottatt av Pius XII like etter slutten av den annen verdenskrig, da han var øverstbefalende for de allierte stridskrefter i Europa. Også Mr. Truman ble mottatt av Pius XII, men som privatperson, etter at han var fratruddt som president.

Kongen av Togo i audiens.

Kong Rudiki III av Togo i Afrika har vært i audiens hos Paven sammen med sin finansminister. Grunnen til besøket i Vatikanet var at de ønsket å uttrykke sin takknemlighet for det gode arbeide som Den katolske kirkes misjonærer hadde gjort i deres land.

Alt unntatt Gud.

I denne avspenningens tid er det i Moskva utkommet et nytt anti-religiøst blad kalt «Vitenskap og religion», og Osservatore Romano kommenterer nyutsendelsen med følgende: «Avspenning overallt, unntatt på Guds område.»

Osservatore skriver også at det ikke kan bli noen holdbar fred i verden før Sovjet-regjeringen oppgir religionskrigen. Under krigen måtte endog Stalin bremse på propagandaen mot religionen, men Krustsjov later ikke til å finne det nødvendig nå.

Russiske turister.

Et ganske betraktelig antall turister fra Sovjetsamveldet besøkte Vatikanet i oktober. De kom i grupper på 50—60 som anført av hver sin fører så seg grundig om i museene, Det sextinske kapell og Peterskirken. Også i mai i år besøkte ca. 400 russiske turister Vatikanet.

St. Paulus i Roma.

Mens innbyggerne på Malta forbereder store festligheter neste år i anled-

ning av 1900-års jubileet for apostelen Paulus' ankomst til øya, har Paven utnevnt en komité som skal forberede høytideligheter i Roma i 1961. Det blir da 1900 år siden St. Paulus ankom dit. Abbeden for «St. Paul utenfor murene» er et av medlemmene i komitéen.

Paven på Verano-kirkegården.

På alle sjelers dag var pave Johannes XXIII å se på den store kirkegården Verano, i nærheten av basilikaen «San Lorenzo utenfor murene». Han ble møtt der om ettermiddagen av erkebiskop Traglia og de kapucinerbrødrene som har oppsynet med kirkegården. Pius IX lot bygge et oratorium der i 1860, og pave Johannes XXIII ba De Profundis som ble videreført gjennom høytalere til de mange mennesker som befant seg på kirkegården den dag.

BELGIA

Benediktinerpater til Sydpolen.

I disse dager reiser en belgisk arbeidsgruppe til Antarktis for å foreta undersøkelser ved støttepunktet «Kong Baudouin». Benediktinerpateren Vincent Collin fra Maredsous-klosteret er medlem av gruppen både som sjelesørger og lege, da han foruten sin geistlige utdanning også har tatt den medisinske doktorgrad.

BURMA

Parlamentet forkaster lov mot misjonærene.

I mange tidligere koloniland er lovgivningen tilbøyelig til å begrense misjonærenes virksomhet. Nylig ble det også i Burma fremsatt et lovforslag om at misjonene skulle opphøre innen september 1960. Parlamentet forkastet imidlertid forslaget som grunnlovsstridig, eftersom den burmesiske konstitusjon garanterer full religionsfrihet.

Mer enn 150 utenlandske misjonsprester virker for øyeblikket i Burma. Foruten et stort antall sykehus driver misjonene også skoler med ca. 75 000 elever.

DE FORENTE STATER

Landets største kirke fullført.

Den største kirke i De forente stater og sannsynligvis den syvende største i verden, er bygget i Washington. Den ble påbegynt for 38 år siden, og 20. november i år fant vigslingen sted.

President Eisenhower sendte i den anledning et telegram til erkebiskopen av Baltimore, og benevnte den nye katedral som «et levende tegn på katolikkens tro og nestekjærlighet.»

I nærvær av over hundre kardinaler og biskoper utførte erkebiskopen av New York, kardinal Spellman, den høytidelige vigselhandlingen. Kirken er plasert på området til det katolske universitet i Washington.

De amerikanske katolikker har i de 38 år byggeperioden har vart samlet sammen 30 millioner dollars (ca. 210 millioner norske kroner), og således bygget hele kirken utelukkende gjennom private bidrag.

ITALIA

400 år siden Tridentinerkonsilet.

I 1963 skal det finne sted et møte i Trento for å markere at det er 400 år siden det berømte kirkemøte, som går under navn av Tridentinerkonsilet, ble avsluttet i denne by.

Møtet i 1963 skal organiseres av Den pavelige kommisjon for historisk forskning, og hovedtemaet blir: Tridentinerkonsilet og dets reformer.

Tridentinerkonsilet var det 19. økumeniske kirkemøte, og det ble sammenkalt i 1545 for å motvirke den protestantiske Reformasjon og reformere Kirken innenfra.

Sekretær for den pavelige kommisjon, Mgr. Maccarone, har uttalt at det vil bli sendt ut en invitasjon til protestantiske spesialister for at de sammen med katolske eksperter kan få anledning til på et strengt historisk grunnlag å undersøke de teologiske problemer som den gang særlig vakte strid.

Kardinal Lercaro til Paris.

Den kjente erkebiskop av Bologna, kardinal Lercaro, har deltatt i den såkalte «katolske intellektuelles uke» i Paris fra 18. til 24. november. Kardinalen kontaktet samtidig representanter for den katolske arbeideraksjon i Frankrike og kommisjonen for religionsundervisning. (KNA)

JAPAN

Første innfødte biskop død.

Mgr. Januarius Hayasaka døde 26. oktober. Han ble vigslat av Pius XI på Kristi kongefest 1927, og var den første innfødte japaner som ble katolsk biskop. På grunn av dårlig helse fratruddte han som biskop i 1937.

MADAGASKAR

Bispevielse på stadion.

Da det for første gang skulle finne sted en bispevielse i Tulear på Madagaskar, som ble opphøyet til bispedømme i 1957, ble det tydelig at katedralen ville bli altfor liten til å romme alle dem som ønsket å være til stede. Den nye biskopen ble derfor viet på byens stadion, velvillig stilt til disposisjon av myndighetene.

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

MEXICO

Voldsom fart i kirkebyggingen.

For den stadig voksende befolkningen i Mexico City er det i løpet av det siste tiåret blitt bygd ikke mindre enn 94 nye kirker.

ROMANIA

Nye forholdsregler mot de kristne.

Nye strenge bestemmelser er nylig iverksatt mot den ungdommen som fremdeles praktiserer sin religion. For å bli utvist fra skolen er det tilstrekkelig å gå i kirke, eller til og med å bære et kors om halsen.

SIAM

Arkitekturen skaper problemer.

Trette av å se de kristne kirker alltid oppført i vesterlandsk stil, besluttet redemptoristene i Bangkok å bygge en kirke som fulgte landets egen arkitektur. Kirken ble bygget som en pagode. Dette vakte imidlertid buddhistenes raseri, og en mengde protestbrev strømmet inn til avisene. De har imidlertid forstummet siden det er blitt kjent at myndighetene har besluttet å bygge et buddhistisk tempel i gotisk stil annet steds i byen.

STORBRIANNIA

Seks nye katolikker i Underhuset.

Etter siste valg er det 25 katolikker i Parlamentet mot før 22. Det samlede antall er 630. Det er det største antall katolikker etter krigen.

Blant de seks nye etter valget i høst er der bare én kvinne, Alice Gullen fra Glasgow, som representerer arbeiderpartiet.

Biografi over mgr. Knox.

I England er det nylig utkommet en biografi over Mgr. Ronald A. Knox, som formodentlig er den mest kjente og betydeligste anglikanske konvertitt til katolisismen siden kardinal Newman. Ronald Knox var sønn av en anglikansk biskop, og ble katolikk i ung alder. Hans briljante begavelse og omfattende lesning og kultur gjorde ham til en kjent skikkelse i britisk kirkeliv, kulturdebatt og litteratur. Den sistnevnte beriket han ikke bare med essays, satirer, vers, meditasjoner og en ny oversettelse av Bibelen. Mgr. Knox skrev også seks kriminalromaner fulle av logikk og vidd. Som studentprest i Oxford gjennom en årrekke kom han til å prege den katolske

Gjør Deres

venner

til

ST.OLAVS

venner!

STAVANGER

LARS M. BJØRNSEN A/S
Malerverer. Kjemikalier.
Vaskeartikler. Leketøy.

Skagen 6
Sentralbord 21 507

STAVANGER

ROGALAND FISKESALGSLAG S/L

Kontor og Lager tlf. 29 029
Detaljutsalg » 25 409

Løvik's Brus

HELGE HELGESEN Slakterforretning

Pedersgt. 7
Tlf. 22919

NORSKE MEIERIERS SALGSSENTRAL

STAVANGER

STAVANGER BEGRAVELSESBYRÅ

MAGNUS MADSEN
Tlf. 20433
Privat 27194

Sengeutstyr og Hvitevarer

Norem Baade's

J. F. MARNBURG A/S

Manufaktur og utstyr.
Stavanger

Byens Beste Brente Kaffe STAVANGER COLONIALFORRETNING

Kirkegaten

M. SKULEVOLD

Spesialforretning
for elektriske installasjoner

Frue Meieri

STAVANGER

HENRIK ØVREGAARD Sengklær - Utstyrsforretning

Langemannsgt. 2 - Tlf. 20 118

Bernhard Krogh

STAVANGER
Kolonial, melvarer & frukter
en gros

Se hva de blinde har! BLINDES UTSALG A/S

STAVANGER

MOES AKTIETRYKKERI

Stavanger

LARS FOSS

Møbelforretning
STAVANGER

OLAF L. MÜLLER Sykeartikler Drogeri og Parfumeri

Stavanger

STAVANGER PLISSEFORRETNING

Kjoler
Bluser
Undertøy

TEKNISK BUREAU A/S

Tlf. 27 030 - Stavanger

ungdommen ved Englands fornemste universitet. Han døde i 1957, 69 år gammel. Hans biografi, som er publisert på forlaget Chapman & Hall, er forfattet av den kjente katolske forfatteren Evelyn Waugh.

Blir Newman helgenåret?

Erkebiskopen av Birmingham har oppnevnt en historisk kommisjon som skal samle og kritisk gjennomarbeide kildestoff og opplysninger som antas å ha betydning med henblikk på en mulig beattifikasjonsprosess på kardinal John Henry Newman's vegne. Samtidig er der i London, i Brompton Oratory hvor Newman levde og virket i mange år, åpnet en utstilling over kardinalens liv og arbeide.

CTS er 75 år.

Catholic Truth Society, den mektige katolske opplysningsentralen i England, er 75 år gammel i år. Det er allerede tre kvart århundre siden en liten gruppe prester og legfolk gikk sammen om å trykke lettfattelige og eksakte opplysninger i brosjyreform om hva den katolske kirke egentlig er, tror og lærer. Startkapitalen var 12 pund, og begynnelsen på den veldige organisasjonen var den frivillige innsats til en håndfull mennesker med mot og offervilje. Siden dengang har den spredt sine skrifter i millioner av eksemplarer over de fem verdensdeler, og teller idag nærmere 40 000 innskrevne medlemmer som støtter dens publikasjoner. CTS feirer jubi-

leet med et nytt og populært tiltak: En hendig veileder til daglig bibellesning for det katolske legfolk, en trykksak som det vil fornye med en ny utgave hvert år.

SVERIGE

Religiøs underernæring.

Humanistiske organisasjoner tilknyttet Stockholm Høyskole har hatt en offentlig diskusjon om overgangene til Den katolske kirke i Sverige. Fra statskirkelig side ble det fremhevet at de relativt mange konversjoner henger sammen med «underernærte religiøse behov». Av andre årsaker ble nevnt møtet med fransk kultur i de senere årtier. (KNA)

**GLEM IKKE
Å GI TIL FLYKTINGENE I
FLYKTINGEÅRET!**

HAMAR

Fotograf

CARL NORMANN

Hamar

 <p>Tlf. 22 744</p>	<p>OSKAR WIK Herreekvipering Skotøy Reiseartikler Strandgaten, Hamar</p>	<p>KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar</p>
<p>Hedmark Cementvarefabrik E. GRILL FASTING Hamar Elverum - Stange - Kongsvinger</p>	<p>A. BLYSTAD Torvgt. 56 Hamar Telefon 23 506 Skotøy og Herreutstyr</p>	<p>LEIF LIE BAKERI & KONDITORI Telefoner: Bakeriforretningen 23 123 Lies Konditori, Østre Torg 23 083</p>
<p>Ingeniør- og Rørleggerforretning</p> <p>J ARNT JENSEN Strandgt. 53, Hamar Telefon 21 520</p>	<p>M^o Grøvdahl Bok- og Papirhandel Tlf. 23 900 - 23 911</p>	<p>Malermester WILLY NIKOLAYSEN Oplandsgt. 2 Tlf. 23 741</p>
BERGEN		
<p style="text-align: center;">BERGEN</p>	<p>K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimsgt. 11 Tlf. 99 016 Bergen</p>	 <p>Når det gjelder STRØMPER</p>
 <p>NYGÅRDSGT. 4</p>	<p>All slags skadeforsikring</p> <p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjøll»</p>	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Tif. 33 23 34 - 33 22 46

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

OSLO - CENTRALBORD 60 14 00

Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B. NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

VI PLANLØSER:

Storkjøkken - Kantiner og
bedriftsbespising
Kjøle- og fryselagring

VI LEVERER:

Maskiner og utstyr for
storkjøkken
Kafeteriadisker og serve-
ringsutstyr - Kjøle- og
fryseanlegg

LEHMKUHL

NEDRE VOLLGATE 3, OSLO

Rosenlund

ALT I BLOMSTER

Akersgt. 65 B - Telefon 33 55 16

Tobakk - Frukt - Sjokolade

TEXAS

Akersgt. 73 B

WISBECH

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

ALLTID GODT UTVALG I SESONGENS BLOMSTER

Annie Vera A.s

Karl Johans gt. 21, Oslo

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Kombinerte forsikringer

DET NORSKE FORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HEIMDAL